

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Științe umane și social-politice
Domeniul de studii	Relații internaționale și Studii europene
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Relații internaționale și Studii europene

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Drept internațional și comunitar				
Titularul activităților de curs	Av. Dr. Marie LEONTE				
Titularul activităților de seminar	Lector univ. Dr. Dinu BALAN				
Anul de studiu	III	Semestrul	6	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorizația formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DF
	Categorizația de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:		ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe		20
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren		30
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri		30
II d) Tutoriat		
III Examinări		3
IV Alte activități (precizați):		

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Notebook, videoproiector, ecran de proiecție	
Desfășurare aplicații	Seminar	• Computere, retroproiector, multiplicator, folii, fișe xerox, imagini, portofolii cu referate, Internet, cărți, reviste, ziare.
	Laborator	•
	Proiect	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Proiectarea de strategii în domeniul relațiilor internaționale și afacerilor europene; • Asigurarea de asistență în domeniul negocierii internaționale și medierii între grupuri cu interese diverse; • Asigurarea asistenței în managementul relațiilor din cadrul organizațiilor și instituțiilor implicate în procese europene și internaționale.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionarea informațiilor specifice rezolvării sarcinilor complexe în context (receptarea, transmiterea, prelucrarea, stocarea informațiilor în documente de profil); • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară corespunzătoare diverselor paliere ierarhice; • Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> cunoașterea, înțelegerea și însușirea problematicii dreptului internațional și a dreptului Uniunii Europene; însușirea și valorificarea conceptelor de bază din domeniu.
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> formarea de capacități necesare pentru înțelegerea legăturii dintre drept și societate; dezvoltarea unui limbaj de specialitate și posibilitatea confruntării sistematice a opiniilor; dezvoltarea unei viziuni critice asupra realităților contemporane și înțelegerea modului în care dreptul comunitar le influențează; formarea unei atitudini de toleranță și respect față de diversitatea opiniilor politice, față de diferențele politice, culturale și etnice. orientarea profesională a absolvenților pentru ca, la absolvire, să poată participa la concursurile organizate în vederea ocupării unor posturi în domeniu.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Dreptul internațional și dreptul Uniunii Europene: noțiuni introductive. Apariție, izvoare, principii, codificare.	2	prelegerea, modelarea didactică dezbaterea, învățarea prin descoperire, problematizarea	
Subiectele dreptului internațional public.	4		
Teritoriul de stat și populația în dreptul internațional public.	2		
Dreptul tratatelor.	4		
Reglementarea diferendelor în dreptul internațional public.	2		
Răspunderea statelor în dreptul internațional public.	2		
Dezvoltarea integrării europene	2		
Tratatele constitutive ale UE și celelalte reglementări cu caracter obligatoriu și arhitectura sistemului european: supranaționalismul	2		
Sistemul instituțional al Uniunii Europene	2		
Raportul dintre dreptul Uniunii Europene, dreptul internațional public și dreptul intern al statelor membre	2		
Contenciosul UE. Categoriile de acțiuni și excepții	2		
Cetățenia europeană și drepturile fundamentale	2		
Bibliografie			
*** <i>Dreptul comunitar și dreptul intern. Aspecte privind legislația și practica judiciară</i> , București, Editura Hamangiu, 2008.			
Andreșan-Grigoriu, Beatrice, Ștefan, Tudorel, <i>Tratatele Uniunii Europene</i> , versiune consolidată, București, Editura Hamangiu, 2018.			
Barker, J.C., <i>International Law and International Relations</i> , London, Continuum, 2000.			
Combacau, Jean, Sur, Serge, <i>Droit international public</i> , ed. a 7-a, Montchrestien, 2006.			
Craig, Paul, De Búrca, Gráinne, <i>Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină</i> . Ediția a VI-a, București, Editura Hamangiu, 2017			
Daillier, Patrick, Pellet, Alain, Forteau, Mathias, Müller, Daniel, <i>Droit international public</i> , 8e edition, Paris, LGDJ, 2009.			
Diaconu, Ion, <i>Introducere în dreptul internațional public. Note de curs</i> , București, Editura Pro Universitaria, 2015			
Diaconu, Nicoleta, <i>Dreptul Uniunii Europene. Politicile Uniunii Europene</i> , București, Editura Universul Juridic, 2017.			
<i>Dicționar de Drept internațional public</i> , București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982.			
Dumitrașcu, Mihaela-Augustina, <i>Dreptul Uniunii Europene și specificitatea acestuia</i> , ed. a II-a revăzută și actualizată, București, Editura Universul Juridic, 2015			
Dupuy, Pierre-Marie, Kerbrat, Yann, <i>Les grands textes de droit international public</i> , Paris, Dalloz, ed. a 8-a, 2012.			
Fábián, Gyula, <i>Drept instituțional al Uniunii Europene</i> , ed. a 2-a, București, Editura Hamangiu, 2018			
Fuerea Augustin, <i>Manualul Uniunii Europene</i> , ed. 6-a, București, Editura Universul Juridic, 2016			
Fuerea, Augustin, <i>Dreptul Uniunii Europene – principii, acțiuni, libertăți</i> , București, Editura Universul Juridic, 2016			
Ghica, Luciana-Alexandra (coord.), <i>Enciclopedia Uniunii Europene</i> , ediția a III-a, București, Editura Meronia, 2007			
Hartley, Trevor C., <i>The Foundations of European Community Law</i> , 8th ed., Oxford, Oxford University Press, 2014			
Lenaerts, Koen, Van Nuffel, Piet, Bray, Robert, Cambien, Nathan, <i>European Union Law</i> , Third Edition, London, Sweet and Maxwell, 2011			
Miga-Beșteliu, Raluca, <i>Drept internațional public</i> , 2 vol., ed. a 3-a, București, Editura C.H. Beck, 2014			
Militaru, Ioana Nely, <i>Dreptul Uniunii Europene. Cronologie. Izvoare. Principii. Instituții. Piața internă a Uniunii Europene. Libertățile fundamentale</i> , ediția a 3-a, București, Editura Universul Juridic, 2017			
Năstase, Adrian, Aurescu, Bogdan, <i>Drept internațional public. Sinteze</i> , Ediția a 9-a, București, Editura C.H. Beck, 2018.			

Niemesch, Mihail, *Drept internațional public. Curs pentru uzul studenților de la specializarea Relații Internaționale și Studii Europene*, ed. Hamangiu, 2018.
 Onica-Jarka, Beatrice, Păun-Pop, Sorana, Iacob, Oana, *Sinteze teoretice și exerciții practice de Drept internațional public*. ediția a 2-a, București, Editura C.H. Beck, 2017.
 Renucci, Jean-François, *Tratat de drept european al drepturilor omului*, București, Editura Hamangiu, 2009.
 Șandru, Daniel-Mihail, *Dreptul Uniunii Europene. Jurisprudență și legislație*, ed. a II-a, București, Editura Universitară, 2012
 Scăunaș, Stelian, *Drept internațional public*, ed. 2, București, Editura C.H. Beck, 2007.
 Scăunaș, Stelian, *Uniunea Europeană. Construcție. Reformă. Instituții. Drept*, București, Editura All Beck, 2005
 Shaw, Malcolm N., *International Law*, 7th ed., Cambridge, Cambridge University Press, 2014.
 Zaldea, Teodora-Elena, *Procesul legislativ al Uniunii Europene. Scurtă incursiune în laboratoarele adoptării legislației europene*, Iași, Institutul European, 2017

Bibliografie minimală

Craig, Paul, De Búrca, Gráinne, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*. Ediția a VI-a, București, Editura Hamangiu, 2017
 Diaconu, Ion, *Introducere în dreptul internațional public. Note de curs*, București, Editura Pro Universitaria, 2015
Dicționar de Drept internațional public, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982.
 Fuerea Augustin, *Manualul Uniunii Europene*, ed. 6-a, București, Editura Universul Juridic, 2016
 Năstase, Adrian, Aurescu, Bogdan, *Drept internațional public. Sinteze*, Ediția a 9-a, București, Editura C.H. Beck, 2018.
 Niemesch, Mihail, *Drept internațional public. Curs pentru uzul studenților de la specializarea Relații Internaționale și Studii Europene*, ed. Hamangiu, 2018.
 Shaw, Malcolm N., *International Law*, 7th ed., Cambridge, Cambridge University Press, 2014.

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Seminar introductiv. Prezentarea tematicii și a bibliografiei. Considerații metodologice.	2	metodele învățării gândirii critice și prin cooperare, comparația, problematizarea, demonstrația, exercițiul, dezbateră, învățarea prin descoperire, studiul de caz, turul galeriei, asaltul de idei, eseul de cinci minute	
Sistemul jurisdicțiilor internaționale. Importanța justiției internaționale și a instanțelor jurisdicționale și arbitrale în dreptul comunitar și internațional contemporan și pentru sistemul relațiilor internaționale.	2		
Curtea Internațională de Justiție. Aspecte introductive. Organizare. Competență. Procedură. Jurisprudență (studii de caz).	4		
Drepturile omului în acorduri internaționale. <i>Carta Internațională a Drepturilor Omului; Convenția Europeană a Drepturilor Omului; Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.</i>	2		
Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Aspecte introductive. Organizare. Competență. Procedură. Jurisprudență (studii de caz).	4		

Bibliografie

****Dreptul comunitar și dreptul intern. Aspecte privind legislația și practica judiciară*, București, Editura Hamangiu, 2008.
 Andreșan-Grigoriu, Beatrice, Ștefan, Tudorel, *Tratatul Uniunii Europene*, versiune consolidată, București, Editura Hamangiu, 2018.
 Aurescu, Bogdan (ed.), *Romania and the International Court of Justice*, București, Editura Hamangiu, 2014.
 Aurescu, Bogdan, Gâlea, Ion (coord.), *Drept internațional public. Scurtă culegere de jurisprudență pentru seminar*, București, Editura Hamangiu, 2018.
 Aurescu, Bogdan, *Sistemul jurisdicțiilor internaționale*, ed. a 2-a, București, Editura All Beck, 2013
 Craig, Paul, De Búrca, Gráinne, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*. Ediția a VI-a, București, Editura Hamangiu, 2017
 Deac, Adriana, *Dreptul Uniunii Europene. Instituțiile Uniunii Europene. Teste-grilă*, București, Editura Universul Juridic, 2017
 Deteseanu, Daniela-Anca, Brumar, Catrinel, Onica-Jarka, Beatrice, *Drept internațional public. Caiet de seminar*, București, Editura C.H. Beck, 2006.
Dicționar de Drept internațional public, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982.
 Fuerea Augustin, *Manualul Uniunii Europene*, ed. 6-a, București, Editura Universul Juridic, 2016
 Fuerea, Augustin (coord.), Popescu, Roxana-Mariana, Dumitrașcu, Mihaela-Augustina, *Drept comunitar european. Caiet de seminar*, ed. a 4-a revăzută, București, Editura Universul Juridic, 2009
 Ghica, Luciana-Alexandra (coord.), *Enciclopedia Uniunii Europene*, ediția a III-a, București, Editura Meronia, 2007
 Militaru, Ioana Nely, *Dreptul Uniunii Europene. Cronologie. Izvoare. Principii. Instituții. Piața internă a Uniunii Europene. Libertățile fundamentale*, ediția a 3-a, București, Editura Universul Juridic, 2017
 Năstase, Adrian, Aurescu, Bogdan, *Drept internațional public. Sinteze*, Ediția a 9-a, București, Editura C.H. Beck, 2018.

Onica-Jarka, Beatrice, Păun-Pop, Sorana, Iacob, Oana, *Sinteze teoretice și exerciții practice de Drept internațional public*. Ediția 2, București, Editura C.H. Beck, 2017

Șandru, Daniel-Mihail, *Dreptul Uniunii Europene. Jurisprudență și legislație*, ed. a II-a, București, Editura Universitară, 2012

Zaldea, Teodora-Elena, *Procesul legislative al Uniunii Europene. Scurtă incursiune în laboratoarele adoptării legislației europene*, Iași, Institutul European, 2017

Bibliografie minimală

Aurescu, Bogdan, Gâlea, Ion (coord.), *Drept internațional public. Scurtă culegere de jurisprudență pentru seminar*, București, Editura Hamangiu, 2018.

Aurescu, Bogdan, *Sistemul jurisdicțiilor internaționale*, ed. a 2-a, București, Editura All Beck, 2013

Craig, Paul, De Búrca, Gráinne, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*. Ediția a VI-a, București, Editura Hamangiu, 2017

Năstase, Adrian, Aurescu, Bogdan, *Drept internațional public. Sinteze*, Ediția a 9-a, București, Editura C.H. Beck, 2018.

Onica-Jarka, Beatrice, Păun-Pop, Sorana, Iacob, Oana, *Sinteze teoretice și exerciții practice de Drept internațional public*. Ediția 2, București, Editura C.H. Beck, 2017

Vătăman, Dan, *Drept instituțional al Uniunii Europene: caiet de seminar*, București, Editura Universul Juridic, 2010.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Programul este autorizat de către Ministerul Educației Naționale, iar disciplina asigură competențele și aptitudinile care răspund nevoilor asociațiilor profesionale și angajatorilor publici și privați din domeniu. Aptitudinile și competențele pe care conținutul disciplinei le asigură cursanților se regăsesc cuprinse în clasificarea ocupațiilor din România (Nomenclatorul COR).

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> cunoașterea semnificației terminologiei de bază a disciplinei; abilitați, cunoștințe certe și profund argumentate; cunoașterea problemelor de bază din domeniu; mod personal de abordare și interpretare. 	Examen	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> capacitatea de a interpreta fenomene și acte de drept internațional și al Uniunii Europene; participarea la cel puțin 4 seminarii; prezentarea a minimum un referat la seminar; parcurgerea bibliografiei. 	dezbateri, prezentarea unui referat, teste.	50%
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> însușirea terminologiei de bază a disciplinei; cunoașterea problemelor de bază din domeniu; prezentarea a minimum un referat la seminar. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
14.09.2020	Av. Dr. Marie LEONTE	Lector univ. Dr. Dinu BALAN

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
25.09.2020	Lector univ. dr. Marcela ȘLUSARCIUC

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
25.09.2020	Conf. univ. dr. Florin PINTESCU